

Sygnatura akt VI U 828/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Tomasz Korzeń

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Kopala

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 marca 2016 roku

sprawy z odwołania K. S. i K. N.

od decyzji z dnia 28 września 2015 roku, numer (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o wysokość podstawy wymiaru składek

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 28 września 2015 roku numer (...) w ten sposób, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. S. z tytułu zatrudnienia w Firmie Handlowo – Usługowej (...) od czerwca 2015 roku stanowi kwota 3 500,00 zł.

II. zasądza od pozwanego na rzecz K. S. i K. N. po 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Tomasz Korzeń

VI U 828/15 UZASADNIENIE

K. S. i K. N. odwołali się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. z dnia 28 września 2015 r., numer (...) ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie K. S. na kwotę 1 750,00 zł. Wnieśli o zmianę decyzji i ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w kwotach zadeklarowanych przez płatnika Firmę Handlowo – Usługową (...) oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Organ rentowy w wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów procesu. Podniósł, iż wysokość ustalonego przez ubezpieczoną z płatnikiem wynagrodzenia nie znajduje uzasadnienia w zebranych materiale dowodowym.

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r. sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy z obu odwołań (k. 9 akt VI U 829/15).

Sąd ustalił co następuje:

K. S. została zatrudniona w Firmie Handlowo – Usługowej (...) w dniu 1 maja 2015 r. na okres próbny do dnia 31 maja 2015r., na stanowisko pracownika administracyjno – finansowego, w pełnym wymiarze czasu pracy i wynagrodzeniem 1 750,00 zł brutto. Następnie w dniu 1 czerwca 2015 r. zawarła z płatnikiem umowę o pracę na czas nieokreślony, na stanowisko pracownika administracyjno – biurowego, z wynagrodzeniem 3 500,00 zł brutto miesięcznie.

Ubezpieczona została przeszkolona wstępnie w zakresie BHP, uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy. Wykonywała pracę uzgodnioną. Do jej obowiązków należało przede wszystkim prowadzenie rozmów z kontrahentami również w języku angielskim, wykonywanie przelewów podwykonawcom w euro i złotych, wystawianie faktur na polecenie, przygotowywanie korespondencji do wysyłki, prowadzenie akt osobowych pracowników, ewidencji obecności pracowników, obsługa urządzeń: faks, ksero, telefon.

Ubezpieczona biegle włada językiem angielskim. Posiada wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy licencjata. Ukończyła (...) im. K. W. w B. w obszarze kształcenia nauk humanistycznych, na kierunku filologia, w specjalności język angielski. Posiada również dyplom ukończenia (...) w K., w specjalności język angielski.

Od dnia 3 lipca 2015 r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim, w związku z chorobą w czasie ciąży.

W dniu 1 listopada 2015 r. ubezpieczona urodziła syna S..

Płatnik Firma Handlowo – Usługowa (...) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego towarów od 1 marca 2004 r. Oprócz ubezpieczonej firma zatrudnia kierowców w transporcie krajowym i międzynarodowym, których miesięczne wynagrodzenie wynosi około 6 000,00 zł brutto. Dochód firmy w roku 2014 wyniósł 42 397,10 zł, zaś za okres od 1 stycznia do 40 kwietnia 2015 r. wyniósł 28 585,04 zł.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego: umowy o pracę k. 9-10, zakres czynności k. 11, lista obecności k. 12-13, 16-18, oświadczenie k. 22, karta szkolenia k. 23, zaświadczenie k. 24, dyplomy k. 25-26, zaświadczenie k. 31, obliczenie dochodu k. 34, zeznania podatkowe k. 35-42, faktury VAT i przelewy k. 44-95

wydruk z (...) k. 14

zwolnienia lekarskie k. 29, 47-49, 51

wniosek o zasiłek macierzyński k. 33-36

odpis skrócony aktu urodzenia k. 36

zaświadczenia k. 39-41, 50

Sąd zważył co następuje:

Odwołania zasługiwały na uwzględnienie.

Dopuszczalne jest kwestionowanie przez organ rentowy zarówno faktu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności poszczególnych jej elementów - w tym wysokości uzgodnionego wynagrodzenia za pracę. Wynika to z treści art. 83 ust. 1 oraz art. 41 ust. 13 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121 ze zm., dalej zwana ustawą systemową); (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, LEX 182776). Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Na mocy art. 11 ust. 1 powołanej ustawy osoby te podlegają także obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu, a na mocy art. 12 ust. 1 powołanej ustawy ubezpieczeniu wypadkowemu. Art. 13 pkt 1 powołanej ustawy przewiduje, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Art. 8 ust. 1 powołanej ustawy nakazuje za pracownika uważać osobę pozostającą w stosunku pracy. W świetle powyższego przepisów podstawową przesłanką objęcia zakresem ubezpieczenia społecznego jest posiadanie statusu pracownika.

Zgodnie z art. 22 k.p. przez zawarcie umowy o pracę pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy na rzecz pracodawcy, a pracodawca do zatrudnienia za wynagrodzeniem. Zgodnie z art. 353¹ K.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny wg własnego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie, ażeby warunki wynagrodzenia za pracę ustalone przez odwołującą z płatnikiem naruszały wskazane wyżej kryteria. Ustalone przez strony wynagrodzenie w kwocie 3 500,00 zł miesięcznie jest niższe niż przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej. Odwołująca posiada wykształcenie wyższe, biegle włada językiem obcym. Przed zawarciem umowy na czas nieokreślony pracodawca miał możliwość sprawdzenia jej umiejętności zatrudniając ją na czas próbny. Deklaruje powrót do pracy.

Pozwany nie przedstawił żadnej argumentacji logicznie uzasadnionej, która wskazywałaby, iż zamiarem stron było uzyskanie zawyżonych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących, że odwołująca wiedziała, iż jej stan uniemożliwi wykonywaniem przez nią pracy. Brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjmowania, że zawarcie umowy o pracę w zakresie wysokości wynagrodzenia miało na celu obejście ustawy, ani że taka czynność prawna miała być sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58 K.c.).

Organ rentowy nie kwestionował faktu zatrudnienia i wykonywania pracy. Argumentacja co do nieadekwatności wynagrodzenia do kwalifikacji jest niezrozumiała. Odwołująca biegle włada językiem angielskim, a pracodawca miał możliwość sprawdzenia jej umiejętności przed zaoferowaniem zatrudnienia na czas nieokreślony, zawierając z nią umowę na okres próbny. Sytuacja majątkowa pracodawcy, a w szczególności uzyskiwane dochody, pozwalały mu tak ukształtować wynagrodzenie. Porównywanie wynagrodzenia jakie otrzymała ubezpieczona z wynagrodzeniem pracujących w firmie kierowców jest niezrozumiałe albowiem oczywistym jest, iż zakres obowiązków, wymagania pracodawcy co do wykształcenia i kwalifikacji osób zatrudnionych na stanowiskach kierowców i pracowników administracyjno – finansowych są zupełnie odmiennie.

Organ rentowy ma prawo kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, Lex 148238). Jednakże w uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy stwierdził jednocześnie, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 1997 roku, U 6/96, OTK-ZU 1997 nr 5-6, poz. 66 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 r., I PKN 465/99, OSNAPiUS 2001 nr 10, poz. 345). Wynagrodzenie najniższe to wynagrodzenie osoby nie posiadającej żadnego przygotowania zawodowego, żadnych kwalifikacji czy zdolności, wykonującej proste fizyczne prace. Ubezpieczona posiada natomiast wykształcenie wyższe, bardzo dobrą znajomość języka angielskiego, a przed podjęciem zatrudnienia na stałe pracodawca zatrudnił ją na czas próbny. Brak podstaw aby uznać, że wysokość wynagrodzenia ustalona przez organ rentowy nosi cechy godziwości, jest odpowiednie, właściwe i sprawiedliwe.

Podlegający konstytucyjnej i ustawowej wzmoczonej ochronie prawnej stan ciąży nie może dyskryminować kobiety w uzyskaniu legalnej ochrony w stosunkach ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006 roku III UK 156/05 (Lex 272549): „samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem.” Utworzenie zaś konkretnego stanowiska i zatrudnienie pracownika celem realizacji zadań przypisanych do tego stanowiska leży w sferze samodzielnych decyzji pracodawcy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 lutego 2006 roku, III AUa 577/05, Lex 189697).

Ustaleń w sprawie sąd dokonał na podstawie przez strony dokumentów zgromadzonych przez organ rentowy oraz złożonych w strony w postępowaniu sądowym, a także na podstawie zeznań, których treść pozostaje w zgodzie z zaoferowanymi dokumentami.

Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ 2 K.p.c. zaskarżoną decyzję należało zmienić i ustalić, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne K. S. z tytułu zatrudnienia w Firmie Handlowo – Usługowej (...) stanowi kwota zadeklarowana przez płatnika (3 500 zł).

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc Zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu, wobec wygrania sporu przez odwołujących, Sąd uwzględnił ich wniosek i przyznał im koszty procesu, obejmujące koszt zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego adwokatem. Wysokość tych kosztów ustalono w oparciu o stawkę przewidzianą w § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 461 ze zm.).

SSO Tomasz Korzeń